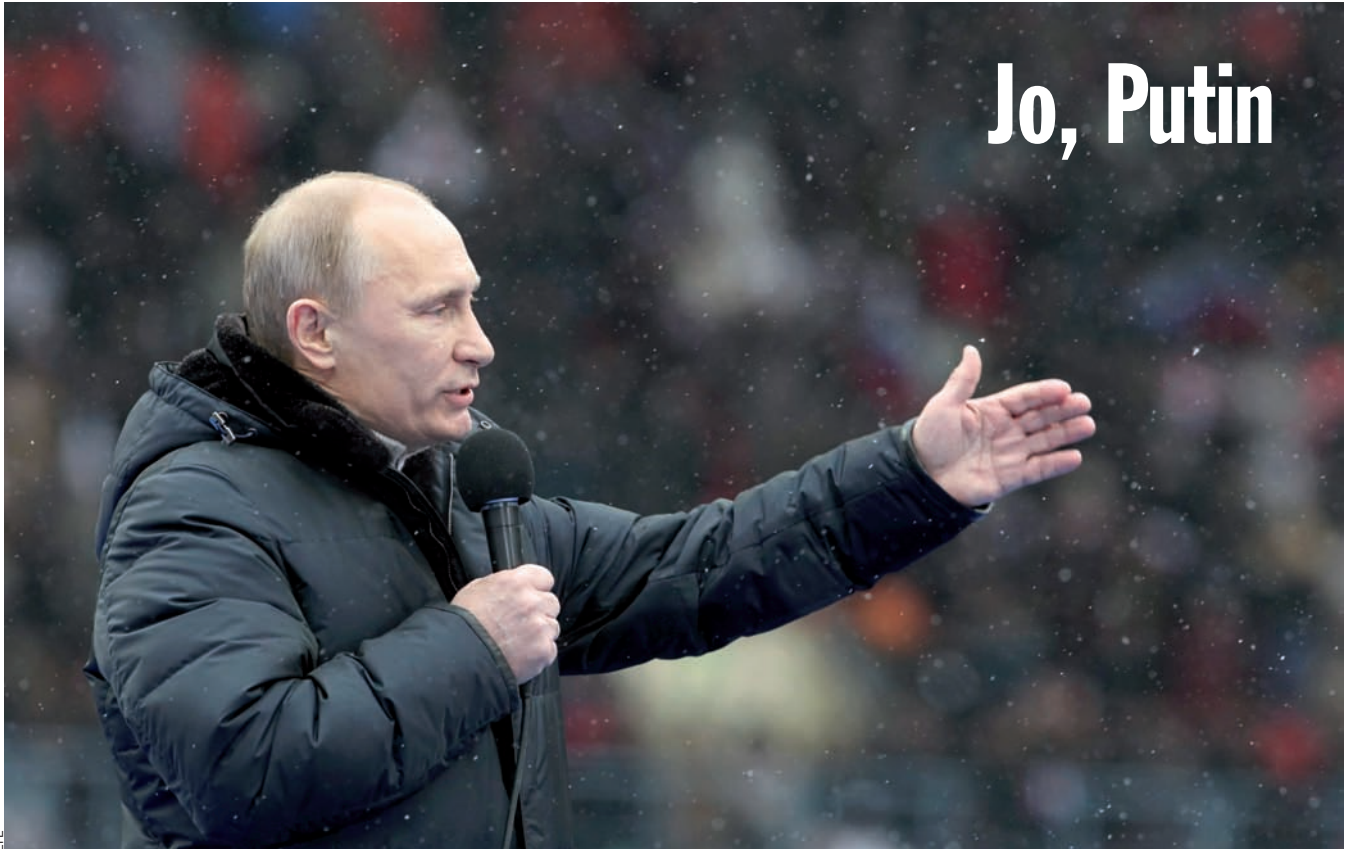

Jo, Putin

Vladimir Putin el 23 de febrer proppassat, a Moscou, en un míting de la campanya per a les eleccions presidencials del 4 de març.

El món està acostumat a veure imatges ben virils de Vladímir Putin caçant óssos, clavant l'arpó a balenes o practicant la pesca amb mosca. No fa gaire, a un director de documentals alemany li van permetre un fet sense precedents: l'accés al primer ministre rus. Hi va trobar un home solitari, envellit i sorprenentment agradable.

Ara mateix, els dos homes resten en silenci. L'un és Vladímir Putin, el poderós primer ministre rus; l'altre, Hubert Seipel, un director de documentals alemany. Acaben de tenir una conversa amistosa de cara a les càmeres, en una limusina del govern que ara s'afanya a travessar els carrers acordonats de Moscou.

Putin està de bon humor i somriu molt. Però l'entrevista s'encalla i la conversa s'atura de sobte: a l'escenari d'edificis que s'allunyen veloçment només hi queda silenci. Putin llança una mirada tensa fora la finestra mentre prem els llavis. Seipel es toca la barbata. Tots dos semblen incòmodes.

L'escena dura amb prou feines uns quants segons, i Seipel només la farà servir per a la versió extensa del documental. Però demostra perfectament com n'és de difícil per a aquests dos homes, que no tenen res en comú a part del film, de parlar amb relativa confiança. Els intents de Seipel d'acostar-se a Putin són esgotadors per a tots dos.

És la primera de les diverses entrevistes llargues que Seipel ha fet a l'home més poderós de Rússia per al documental *Jo, Putin*. Es va emetre a la xarxa de televisió pública ARD el 27 de febrer. Cadascuna d'aquestes entrevistes mostra un equilibri complicat: tots dos homes proven d'aprofitar el sentiment d'intimitat de l'entrevista

en benefici propi i, tanmateix, tots dos saben que l'altre també se n'aprofita.

Una visió insòlita darrere l'escenari. El poderós polític rus no havia estat mai el protagonista d'un retrat tan íntim en un documental i, encara menys, des de la perspectiva d'un periodista occidental que pot editar el metratge com li sembli. Putin no sol permetre que els periodistes s'hi acostin. Per a ell, els periodistes no són sinó personatges secundaris de les seves elaborades produccions propagandístiques, on sovint apareix posant en cotxes de fórmula 1 o en avions de combat.

El gabinet de mitjans comunicació del Kremlin, format per més de dues

Putin conversa amb Alesksei Venediktov, editor en cap de l'emissora de ràdio Eco de Moscou. Putin el va fer destituir fa poques setmanes.

dotzenes de periodistes escollits personalment, acompanya Putin durant les seves aparicions públiques. A la residència de Moscou del primer ministre, sovint hi passen hores jugant a billar mentre esperen Putin, que gairebé sempre fa tard. Alguns d'aquests periodistes es van mostrar visiblement gelosos quan el primer ministre va permetre aquest accés sense precedents a Seipel i li va concedir entrevistes en què l'únic tema vedat era la seva vida privada.

El director se'n surt, a l'hora d'establir una intimitat considerable amb el primer ministre, que ha volgut convertir-se de nou en president, però no es deixa enganyar. També és capaç de travessar la façana que Putin ensenya. Putin fa el dur, però Seipel mostra que també hi ha una certa debilitat i tristesa per haver de fer sempre aquest paper.

Imatge i realitat. Seipel es va preparar durant dos anys i mig per a rodar el documental. Va escriure sol·licituds a l'oficina de premsa del Kremlin, mentre feia servir una segona

connexió privada amb algú del cercle de confiança de Putin. Durant dos anys no va passar res, però tot d'una Putin va invitar Seipel perquè li fes una visita.

Seipel és un director de documentals polítics experimentat. Ha fet dotzenes d'enregistraments de temes difícils, des de la guerra de Kosovo a l'escàndol del suborns de Volkswagen del 2005. Ha guanyat els premis televisius Adolf Grimme, i els Deutscher Fernsehpreis, els premis de la televisió alemanya.

Tot i que d'entrada no es va prendre Seipel seriosament, gradualment Putin va començar a acceptar la idea del documental. El film s'allunya de les imatges oficials que tots coneixem, mostra què hi ha darrere l'escenari del poder i prova de resoldre la qüestió de què significa exactament ser Vladímir Putin.

Les imatges que Seipel recull ofereixen una resposta clara a aquesta qüestió: ser Vladímir Putin és ser solitari. En una escena, Putin practica hoquei sobre gel, de nit, tot sol en una

pista buida. En una altra, el veiem de matí a la piscina acompanyat només pel seu *labrador retriever* negre, Koni, que li llepa la cara. A continuació, Putin torna a jugar a hoquei sobre gel de nit; aquesta vegada, però, amb un equip format pels seus guardaespalles. L'equip rival el formen els guardaespalles de Dimitri Medvédev, però el president rus no hi participa. En una pausa, s'hi veu Putin assegut sol, amb aspecte envellit i cansat. També el veiem adreçant-se a una reunió d'estat, sol una altra vegada. De fet, tant se val on sigui. Encara que sigui en una cacera amb amics a la remota Sibèria, sempre hi ha una mena de para-xocs de seguretat al seu voltat que fa que acabi tot sol.

El primer ministre prova de retratar-se a si mateix com un home de 59 anys en bona forma, vigorós i viril, ben al contrari del seu predecessor en la presidència, el bevedor rodanxó Borís Ieltsin. Aquest és, de fet, el propòsit profund de totes les imatges teatrals de Putin caçant óssos o pescant amb mosca que tots coneixem.

Al film de Seipel, però, no ens hi trobem un Putin viril, sinó més aviat cansat i trist. Seipel mostra la imatge d'un home que s'entesta a defugir el declivi físic. Això es fa especialment evident quan els esforços per a oferir aquesta imatge són un fracàs. Per exemple, hi ha una escena en què una noia colpeja Putin a l'esquena durant un combat de judo al seu antic club de Sant Petesburg. Putin és clarament incapaç d'assumir la derrota i se sent obligat a venjar-se immediatament d'ella, llançant-la brutalment a la màrfega.

Poc amic dels mitjans. Seipel afirma que Putin “vol que l'entenguin, però no pot entendre per què no l'entenen”. En el seu documental, Seipel s'interessa especialment per la psicologia de Putin. En una escena reveladora, li pregunta per què, de jove, va començar a fer judo. Era una “eina”, respon ell, “per a afirmar la meua posició dins el grup”.

En el documental de Seipel, Putin és un nen de carrer –espavilat i cruel, si cal– que ha arribat fins al cim i, no obstant això, no encaixa amb l'elit. El vespre de la gala de reobertura del teatre Bolxoi de Moscou, Medvédev seia a la llotja del tsar, molt per sobre dels habitants rics de la capital russa, a la platea. I què feia, Putin? Era a la pista de gel, practicant hoquei tot sol.

Putin no acostuma a mostrar gaire estima pels periodistes. “Té predilecció per les teories de conspiració i pensa que tots els periodistes es poden comprar”, diu Nikolai Svanidze, historiador i conegut periodista de la televisió russa. Fa un mes, quan el primer ministre va reunir a la seva oficina els editors més influents del país, va esbrincar Aleksei Venediktov, l'editor en cap de l'influent i crítica emissora de ràdio Eco de Moscou, per “haver-me llençat merda a sobre del matí a la nit”. El 14 de febrer, la junta directiva de la ràdio va destituir Venediktov de resultes de les pressions del Kremlin.

Sorprenentment agradable. Putin vol demostrar que és un home de ment oberta, perquè sap que no pot tractar un periodista de la televisió alemanya

CLAUDIA JAQUET GRIMME INSTITUT

Hubert Seipel, director de documentals alemany, ha pogut entrevistar en profunditat Putin.

de la mateixa manera. Però en algunes entrevistes amb Seipel sembla molest per les preguntes interminables sobre les crítiques que occident fa de la seva política, i respon secament: “D’això ja n’hem parlat.”

Putin engalipa el director a la seva manera. Sense arribar a ser amistós, indica que Seipel li agrada, i de vegades el convida espontàniament a passar unes quantes hores amb ell mentre sopen, això sí, sense càmeres. “Políticament, som a anys llum”, diu Seipel. “També vaig trigar un cert temps a aprendre què el fa moure. No puc dir que em desagradi com a ésser humà.”

En una ocasió, Putin fa aturar el seu

comboi als afores de Moscou i demana a Seipel i als càmeres que surtin del cotxe i el segueixin. Els diu que els vol ensenyar una cosa especial i els condueix per un camí estret cap a la seva capella privada, on els parla de la seva fe i de com la seva mare el va batejar en secret. La temptació de centrar-se en aquestes imatges tan privades de Putin devia ser enorme, però Seipel va considerar que l'escena era massa privada i no la va incloure al documental.

**Markus Brauck
Matthias Schepp**

© Der Spiegel

Traducció de Paula Arnas Antolín